

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO IR POVEIKIO VERTINIMO ATASKAITA

2025-01-03 Nr. RAE-1

Vilnius

1. Informacija apie auditą:

Valstybinio audito ataskaita: Ar savivaldybių vykdomų funkcijų sistema sudaro sąlygas joms veikti efektyviai?, data: 2019-04-09 Nr. VA-1

Audito objektas: Savivaldybių vykdomos savarankiškosios ir valstybinės (valstybės perduotos savivaldybėms) funkcijos

Audito subjektas (-ai): Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija

Asmuo (-ys), atsakingas (-i) už rekomendacijų įgyvendinimo stebėseną: Evelina Petkevičiūtė

Rekomendacijų, teiktų ataskaitoje, įgyvendinimo būklė

Būklė	Skaičius	Proc.
Rekomendacijų įgyvendinimas		
Įgyvendinta	2	33
Iš dalies įgyvendinta (stebėseną baigta)	3	50
Neįgyvendinta iš viso	1	0
Iš jų:	x	x
Neįgyvendinta (stebėseną baigta)	1	17
Iš viso	6	100
Rekomendacijų priemonių įgyvendinimas		
Įgyvendinta	22	79
Iš dalies įgyvendinta (stebėseną baigta)	2	7
Neįgyvendinta iš viso	4	14
Iš jų:	x	x
Neįgyvendinta (stebėseną baigta)	4	14
Iš viso	28	100

2. Įgyvendinus rekomendacijas pasiekti pokyčiai:

(Rekomendacijų, kurių stebėseną baigta iki 2019 m. IV ketv., svarba ir jų įgyvendinimo rezultatai pagal priemones nėra detalizuojami. Šiais atvejais apibendrinta informacija apie priemonių įgyvendinimą pateikiama skiltyje „Informacija apie pasiektą pokytį“.)

Rekomendacija: Siekiant, kad savivaldybių vykdomų funkcijų sistema užtikrintų efektyvų ir rezultatyvų jų vykdymą, peržiūrėti savivaldybių vykdomų funkcijų sistemą ir įvertinti, kokias funkcijas gali geriausiai vykdyti centrinė valdžia ir vietos savivalda, ir priimti sprendimus, reikalingus pokyčiams įgyvendinti.

Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija: Lietuvos Respublikos Vyriausybė

Rekomendacijos įgyvendinimo terminas: 2023-12-29; rekomendacijos stebėseną baigta: 2024-12-19

Rekomendacijos būklė: Iš dalies įgyvendinta (stebėseną baigta)

Rekomendacijos svarba: Didelė

1 pastebėjimas / pagrindinis audito rezultatas:

Audito metu analizuoti 2014–2018 m. I ketv. laikotarpiu Valstybės kontrolės atlikti 49 valstybiniai veiklos ir 24 finansiniai (teisėtumo) auditai parodė, kad nepriklausomai nuo to, kuriuo valdymo lygiu vykdomos funkcijos, trūkumų nustatoma ir centrinei valdžiai vykdant funkcijas, ir vietos savivaldai vykdant valstybines ir savarankiškas funkcijas. Funkcijų vykdymo trūkumai nustatomi tiek labiausiai centralizuotose valstybės veiklos srityse (pvz.: gynyba, viešosios tvarkos ir visuomenės saugumo užtikrinimas), tiek labiausiai decentralizuotose (pvz., būstas ir komunalinis ūkis).

2 pastebėjimas / pagrindinis audito rezultatas:

Audito metu analizuoti 2014–2018 m. laikotarpiu vykę 15 savivaldybių vykdomų funkcijų pokyčiai parodė, kad funkcijos perduotos vykdyti centrinei valdžiai ir savivaldybių savarankiškosios funkcijos pakeistos į valstybines funkcijas. Šis perskirstymas atliktas objektyviai neįvertinus, kokio rezultato siekiama pokyčiu ir kuriuo valdymo lygiu funkcijas vykdyti ir rezultatą pasiekti efektyviau – centrinės valdžios ar vietos savivaldos, vykdant vieną iš funkcijų rūšių. Todėl, kaip rodo auditų rezultatai, pokyčiais problemos iš esmės nebuvo išspręstos, o paslaugų kokybė nepagerėjo.

3 pastebėjimas / pagrindinis audito rezultatas:

Nevertinama, kuris valdymo lygis funkcijas gali vykdyti efektyviau, todėl 9 iš 10 veiklos srityse tas pats ar panašaus pobūdžio veiklas atlieka centrinė valdžia ir vietos savivalda, taip pat vietos savivalda, vykdydama valstybines ir savarankiškas funkcijas. Auditų rezultatai rodo, kad, esant tokiam funkcijų paskirstymui, abu valdžios lygiai funkcijas vykdo atskirai, tarpusavyje menkai bendradarbiauja, vietos savivaldai trūksta aiškaus centrinės valdžios vadovavimo, tikslų ir reikalavimų nustatymo.

Informacija apie rekomendacijos priemonių įgyvendinimą

Eil. Nr.	Priemonė	Priemonės įgyvendinimo terminas	Priemonės stebėseną baigta	Priemonės įgyvendinimo rezultatai	Priemonės įgyvendinimo būklė
1	Savivaldybių vykdomų funkcijų sistemos pokyčių kryptis siūlyti įtraukti į 2021–2030 metų nacionalinės pažangos programą	2019-12-31	2020-12-01	Vyriausybės 2020-09-09 nutarimu Nr. 998 patvirtintas 2021–2030 m. nacionalinis pažangos planas, kurio 8 strateginis tikslas – didinti teisinės sistemos ir viešojo valdymo veiksmingumą. Siekiant šio tikslo, numatyta įgyvendinti 8.5 uždavinį – tobulinti viešojo valdymo sistemą, didinti jos efektyvumą ir atvirumą. Vienas iš poveikio rodiklių (8.5.3) nurodo per plano įgyvendinimo laikotarpį valstybės kartu su savivaldybėmis atliekamų funkcijų, kurių vertinimai atlikti ir nustatyta, kuriuo lygiu jas atlikti efektyviausia, dalį: 50 proc. (2025 m., tarpinė reikšmė) ir 100 proc. (2030 m., galutinė reikšmė).	Įgyvendinta
2	Atlikti šių valstybės ir savivaldybių funkcijų peržiūrą, įvertinant jų skirstymo į valstybines ir savivaldybių funkcijas tikslingumą ir įvertinant savivaldybių funkcijų skirstymo į valstybines (valstybės perduotas savivaldybėms) ir savarankiškas tikslingumą, taip pat nustatyti tokio skirstymo esminius kriterijus: savivaldybių valstybinės (valstybės perduotas savivaldybėms) funkcijos – priešgaisrinė sauga; peržiūros rezultatus pateikti Vyriausybei.	2019-12-31	2022-06-15	Vidaus reikalų ministro įsakymu sudaryta darbo grupė išanalizavo priešgaisrinės saugos organizavimą Lietuvoje, savivaldybėms perduotas priešgaisrinės saugos funkcijos vykdymą, esamas problemas, poreikius ir priėmė sprendimus: 1. Pavesti Priešgaisrinės apsaugos departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos įvertinti priešgaisrinės saugos būklę kiekvienoje savivaldybėje, nustatyti siektinus konkrečius tikslus ir išmatuojamus rodiklius savivaldybių priešgaisrinių tarnybų nustatytoms priemonėms gaisrų prevencijos srityje. 2. Atsižvelgiant į peržiūros metu nustatytas valstybinės, savivaldybėms perduotas priešgaisrinės saugos funkcijos centralizavimo grėsmes, atidėti sprendimo dėl šios funkcijos centralizavimo priėmimą vieniems metams, t. y. iki 2020-10-31, tačiau šis sprendimas dar nėra priimtas. Taip pat departamentas įvertino priešgaisrinės saugos būklę kiekvienoje savivaldybėje ir į vidaus reikalų ministrui pavestų valdymo sričių 2020–2022 metų strateginį veiklos planą įtraukė priemonę „koordinuoti savivaldybių priešgaisrinės saugos funkcijos vykdymą“ ir vertinimo rodiklius. Vidaus reikalų ministerija 2021-05-07 informavo, kad priemonės įgyvendinimas tiesiogiai susijęs su Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano veiksmais: • Nr. 9.1.2 „atlikti sisteminę valstybės ir savivaldybių atliekamų funkcijų ir šių funkcijų teisinio reguliavimo analizę, siekiant nustatyti valstybės ir savivaldybių atsakomybės apimtį ir	Iš dalies įgyvendinta (stebėseną baigta)

				<p>veiklos ribas konkrečioje viešojo valdymo srityje (veiksmas įgyvendinamas koordinuotai su Vyriausybės programos dešimtojo prioriteto veiksmu Nr. 10.2.11)“, (veiksmo terminas – 2021 m. IV ketv.);</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nr. 9.1.3 „atlikus sisteminę valstybės ir savivaldybių atliekamų funkcijų ir šių funkcijų teisinio reguliavimo analizę, parengti ir priimti Vyriausybės nutarimą dėl viešojo valdymo funkcijų priskyrimo (delegavimo) valstybės, regionų ir savivaldybių lygmeniui metodikos patvirtinimo“ (veiksmo terminas – 2022 m. IV ketv.); • Nr. 11.6.2 „patobulinti priešgaisrinės saugos užtikrinimo sistemą, siekiant jos didesnio efektyvumo ir veiksmingumo“ (veiksmo terminas – 2023 m. IV ketv.). <p>Įgyvendinant Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo planą, vykdoma ES struktūrinių fondų lėšomis finansuojama sutartis dėl efektyvios ir rezultatyvios savivaldybių vykdomų funkcijų sistemos sukūrimo. Vykdamas šią sutartį, įsigyto paslaugos dėl įvairių savivaldybių veiklos sričių socialinės-ekonominės analizės. Paslaugos teikėjui 2022 m. baigus vykdyti sutartį, bus parengta metodika dėl funkcijų priskyrimo atitinkamam viešosios valdžios lygmeniui. Vykdydama 11.6.2 veiksmą, Vidaus reikalų ministerija numato pakartotinai atlikti savivaldybių valstybinės (valstybės perduotos savivaldybėms) priešgaisrinės saugos funkcijos vykdymo efektyvumo ir poreikio įvertinimą ir iki 2023 m. III ketv. planuoja parengti sprendimus dėl šios funkcijos vykdymo ateityje. Dėl tiesiogiai su priemonės įgyvendinimu susijusių vykdomų sisteminių darbų priemonę įgyvendinti visa apimtimi Vidaus reikalų ministerija planuoja 2023 m. IV ketv., o visų savivaldybių funkcijų peržiūrą numatyta baigti 2030 m. (2021–2030 m. nacionaliniame pažangos plane numatytas rodiklis).</p> <p>Be to, įgyvendindama 2021-03-22 veiklos audito „Priešgaisrinių pajėgų veikla mažinant gaisrų skaičių ir jų padarytus nuostolius“ ataskaitoje Nr. VAE-2 pateiktą rekomendaciją 1.2 „Valstybės mastu įvertinti priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų poreikį ir nustatyti, kiek ir kokių ugniagesių komandų būtina suformuoti bei apibrėžti pirminius žmonių ir turto gelbėjimo darbus“, Vidaus reikalų ministerija numatė priemonę „Parengti Priešgaisrinės saugos įstatymo projektą ir pateikti jį Vyriausybei“ (terminas – 2023-09-30). Atsižvelgiant į tai, kad šios priemonės įgyvendinimas susijęs su ministerijos atliekama savivaldybių funkcijų peržiūra, priemonės stebėseną baigiama.</p>	
3	Atlikti šių valstybės ir savivaldybių funkcijų peržiūrą, įvertinant jų skirstymo į valstybines ir	2019-12-31	2020-12-01	Vidaus reikalų ministerija, atlikusi valstybinės (valstybės perduotos savivaldybėms) funkcijos – dalyvavimas rengiant	Įgyvendinta

	<p>savivaldybių funkcijas tikslingumą ir įvertinant savivaldybių funkcijų skirstymo į valstybines (valstybės perduotas savivaldybėms) ir savarankiškas tikslingumą, taip pat nustatyti tokio skirstymo esminius kriterijus: savivaldybių valstybinės (valstybės perduotos savivaldybėms) funkcijos – dalyvavimas rengiant gyventojų apklausas ir kitokias įstatymų numatytas pilietines (gyventojų) iniciatyvas; peržiūros rezultatus pateikti Vyriausybei, prireikus – parengti ir pateikti Vyriausybei atitinkamų teisės aktų projektus.</p>			<p>gyventojų apklausas ir kitokias įstatymų numatytas pilietines (gyventojų) iniciatyvas – peržiūrą, pasiūlė Vyriausybei jos atsisakyti, nes tokia veikla vertintina ne kaip atskira funkcija, kurią atlikdamos savivaldybės turi įstatymų nustatytą sprendimų iniciatyvos teisę ir kuri turi būti finansuojama specialiosios tikslinės dotacijos lėšomis pagal šių lėšų apskaičiavimo metodiką. 2020-11-10 priimtu Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 4, 7, 12, 13, 14, 15, 16, 19, 20, 24, 26, 27, 29, 32, 32-1, 33, 35-1, 53 straipsnių, devintojo skirsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15-1 straipsniu įstatymu Nr. XIII-3380, įsigaliosiančiu 2021-01-01, pripažintas netekusiu galios Vietos savivaldos įstatymo 7 straipsnio 20 punktas – atsisakyta valstybinės (valstybės perduotos savivaldybėms) funkcijos „dalyvavimas rengiant gyventojų apklausas ir kitokias įstatymų numatytas pilietines (gyventojų) iniciatyvas“.</p>	
4	<p>Atlikti šių valstybės ir savivaldybių funkcijų peržiūrą, įvertinant jų skirstymo į valstybines ir savivaldybių funkcijas tikslingumą ir įvertinant savivaldybių funkcijų skirstymo į valstybines (valstybės perduotas savivaldybėms) ir savarankiškas tikslingumą, taip pat nustatyti tokio skirstymo esminius kriterijus: savivaldybių valstybinės (valstybės perduotos savivaldybėms) funkcijos – antrinės sveikatos priežiūros organizavimas ir greitosios medicinos pagalbos organizavimas; peržiūros rezultatus pateikti Vyriausybei.</p>	2019-12-31	2022-06-15	<p>2021-04-22 Sveikatos apsaugos ministerija (SAM) informavo, kad Vidaus reikalų ministerija, bendradarbiaudama su Valstybine ligonių kasa prie Sveikatos apsaugos ministerijos, 2019 m. vasario mėn. atliko greitosios medicinos pagalbos (toliau – GMP) brigadų esamos situacijos poreikio analizę ir jų optimalaus išdėstymo aptarnaujamoje teritorijoje modeliavimą. Minėta analizė parodė, kad vienas iš būdų gerinti GMP paslaugų prieinamumą ir užtikrinti šių paslaugų kokybę yra GMP paslaugų teikėjų centralizavimas ir GMP brigadų budėjimo vietų tinkamas išdėstymas. 2022-05-19 priimtas Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 2 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 19-1 straipsniu įstatymas Nr. XIV-1113, kuriuo numatyta centralizuoti GMP veiklą, t. y. įgyvendinta Vyriausybės programos priemonių plane numatyta 4.2.10 priemonė „Parengti ir priimti teisės aktų paketą (Greitosios medicinos pagalbos įstatymas ir susiję teisės aktai) – aiškiai reglamentuoti greitosios medicinos pagalbos paslaugų teikimo organizavimą, valdymą ir atsakomybę, siekiant užtikrinti, kad greitoji medicinos pagalba žmogų pasiektų laiku“. Atsižvelgiant į tai, įgyvendinta dalis ataskaitoje numatytos priemonės dėl GMP funkcijų peržiūros.</p> <p>Įgyvendinant Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano 4.2.7 veiksmą „Priimti Vyriausybės sprendimą dėl kompetencijų centrų ir regioninio bendradarbiavimo modeliu pagrįsto ASP į tinklo sukūrimo ir reglamentavimo (esamų teisės aktų pakeitimo), atsižvelgiant į demografinių pokyčių nulemtų paslaugų poreikio vertinimą ir viešųjų konsultacijų su socialiniais partneriais rezultatus“, Seimui 2022-01-21 pateikti Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 2, 10, 11, 15-1, 39 straipsnių pakeitimo, Įstatymo papildymo 46-1 straipsniu</p>	Įgyvendinta

				įstatymo ir Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 2 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 12-1 straipsniu įstatymo projektai (Nr. 1302 ir 1303). Numatomais pakeitimais pertvarkomas asmens sveikatos priežiūros įstaigų (ASPĮ) tinklas (numatoma tinklo reforma): specializuotos sveikatos priežiūros paslaugos bus organizuojamos regioniniu lygiu (antrinio lygio paslaugos Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių, Panevėžio regionuose); bus sukurti 3 kompetencijų centrai (Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje) tretinio lygio asmens sveikatos priežiūrai organizuoti; numatyta įkurti 5 administracinius regionus (apskričių centrus). Aiškinamajame rašte dėl minėtų įstatymų projektų nurodyta informacija apie atliktą šių funkcijų analizę, pateikti jos rezultatai dėl kompetencijų centrų ir regioninio bendradarbiavimo modeliu pagrįsto asmens sveikatos priežiūros įstaigų tinklo sukūrimo ir reglamentavimo. Atsižvelgiant į tai, priemonės stebėseną baigta.	
5	Atlikti šių valstybės ir savivaldybių funkcijų peržiūrą, įvertinant jų skirstymo į valstybines ir savivaldybių funkcijas tikslumą ir įvertinant savivaldybių funkcijų skirstymo į valstybines (valstybės perduotas savivaldybėms) ir savarankiškas tikslumą, taip pat nustatyti tokio skirstymo esminius kriterijus: savivaldybių savarankiškosios funkcijos – socialinių paslaugų planavimas ir teikimas; peržiūros rezultatus pateikti Vyriausybei.	2019-12-31	2020-12-01	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija 2018 m. pasiūlė Vyriausybei nustatyti, kad socialinės globos asmenims su sunkia negalia teikimas yra savarankiškoji savivaldybės funkcija, finansuojama iš savivaldybių biudžetų lėšų. Tam ministerija buvo parengusi Socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 2, 13 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektus. Nepritarus Lietuvos savivaldybių asociacijai, šios valstybinės funkcijos priskyrimo savarankiškajai savivaldybių funkcijai buvo atsisakyta. 2019 m. atlikusi savivaldybių savarankiškosios funkcijos – socialinių paslaugų planavimas ir teikimas – peržiūrą, ministerija pasiūlė Vyriausybei praplėsti savivaldybių kompetenciją socialinių paslaugų srityje ir parengė naujus Socialinių paslaugų ir Vietos savivaldos įstatymų pakeitimo projektus, kurie priimti 2020 m. Socialinių paslaugų įstatymo pakeitimu (priimtas 2020-05-21, Nr. XIII-2945) savivaldybės įpareigtos organizuoti socialines paslaugas asmenims (šeimoms), finansuoti socialinę priežiūrą ir socialinę globą, sudarydamos sutartis su akredituotą socialinę priežiūrą teikiančia socialinių paslaugų įstaiga ar socialinės globos įstaiga dėl asmeniui (šeimai) teikiamų socialinių paslaugų išlaidų finansavimo, jeigu šias įstaigas pasirenka pats socialinių paslaugų gavėjas (globėjas, rūpintojas), kiti teisėti asmens atstovai ir jeigu šioms paslaugoms nustatytas asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikis. Šio įstatymo pakeitimu (priimtas 2020-11-05, Nr. XIII-334) savivaldybės ir socialinių paslaugų įstaigos įpareigtos interneto svetainėse viešinti informaciją apie teikiamas socialines paslaugas, jų kainas,	Įgyvendinta

				<p>licencijuotas įstaigas, jose esamą vietų skaičių, nustatytos licencijų išdavimo sąlygos. Įgyvendindama įstatymų nuostatas, ministerija parengė poįstatyminius teisės aktus: socialinės apsaugos ir darbo ministras 2020-06-30 įsakymu Nr. A1-622 patvirtino Socialinės priežiūros akreditavimo tvarkos aprašą, o 2020-07-10 įsakymu Nr. A1-658 – Akredituotos vaikų dienos socialinės priežiūros tiekimo reikalavimus ir rekomendacijas. Nuo 2021 m. savivaldybėms bus pervestos valstybės biudžeto lėšos akredituotai vaikų dienos socialinei priežiūrai iš dalies organizuoti, teikti ir administruoti.</p> <p>Vietos savivaldos įstatymo pakeitimu (priimtas 2020-05-21, Nr. XIII-2946) patikslinta savarankiškosios savivaldybių funkcijos formuluotė, ji suderinta su Socialinių paslaugų įstatyme nustatyta savivaldybių kompetencija.</p> <p>Siekdama padėti savivaldybėms geriau įgyvendinti savarankiškajai funkcijai priskirtą socialinių paslaugų planavimo ir organizavimo procesą, ministerija parengė ir pateikė suinteresuotoms institucijoms derinti Vyriausybės 2006-11-15 nutarimo Nr. 1132 „Dėl Socialinių paslaugų planavimo metodikos patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą (TAIS Nr. 20-14935). Nutarimo projektu patikslinami socialinių paslaugų planavimo procese dalyvaujantys subjektai, nurodoma, pagal kokią informaciją savivaldybės gali nustatyti gyventojų socialinių paslaugų poreikius. Gavusi suinteresuotų institucijų pastabas ir patikslinusi projektą, ministerija jį teiks Vyriausybei.</p>	
6	<p>Atlikti šių valstybės ir savivaldybių funkcijų peržiūrą, įvertinant jų skirstymo į valstybines ir savivaldybių funkcijas tikslumą ir įvertinant savivaldybių funkcijų skirstymo į valstybines (valstybės perduotas savivaldybėms) ir savarankišką tikslumą, taip pat nustatyti tokio skirstymo esminius kriterijus: atlikti Bazinių paslaugų šeimai pakete nustatytų paslaugų prieinamumo užtikrinimo savivaldybėse stebėseną.</p>	2019-12-31	2021-04-15	<p>2021-03-15 Socialinės apsaugos ir darbo ministerija (SADM) informavo, kad Bazinį paslaugų šeimai paketą sudaro keturiolika svarbiausių bazinių paslaugų, teikiamų socialinėje, sveikatos, švietimo, kultūros ir teisinėje srityse, taip pat apimančių įvairaus amžiaus asmenis (šeimoms narius). Šių paslaugų teikimą savo teritorijoje ir jų prieinamumą privalo užtikrinti visos Lietuvos savivaldybės. Atliekant Bazinių paslaugų šeimai pakete nustatytų paslaugų prieinamumo užtikrinimo savivaldybėse stebėseną, duomenys buvo gauti iš atitinkamas paslaugas kuruojančių institucijų (Socialinės apsaugos ir darbo, Švietimo, mokslo ir sporto, Sveikatos apsaugos, Kultūros, Teisingumo ministerijų, Jaunimo reikalų departamento). SADM pateikė Baziniame paslaugų šeimai pakete numatytų paslaugų prieinamumo vertinimo stebėsenos rezultatus.</p> <p>2021-04-15 ministerija informavo, kad pagal Vyriausybės programos priemonių plane numatytos 3.1.2. priemonės „Parengti ir patvirtinti Socialinių paslaugų įstatymo pakeitimo projektą, reglamentuojančius paslaugų šeimai, įskaitant</p>	Įgyvendinta

				<p>prevencines socialines paslaugas, prieinamumo didinimą“ turinį bus siekiama į Socialinių paslaugų įstatymą įtraukti naują socialinių paslaugų rūšį – prevencines paslaugas, tarp kurių viena iš jų bus kompleksinės paslaugos šeimai. Socialinių paslaugų įstatymo pakeitimu siekiama gerinti paslaugų prieinamumą, t. y. kad kompleksinės paslaugos šeimai būtų prieinamos kiekvienoje savivaldybėje kuo arčiau asmens (šėimos) gyvenamosios vietos arba asmens (šėimos) gyvenamojoje vietoje ir organizuojamos vieno langelio principu. Ši priemonė prisidės prie efektyvesnio bazinių paslaugų šėimai prieinamumo.</p> <p>Atsižvelgdama į stebėsenos rezultatus, SADM ketina tobulinti Baziniame paslaugų šėimai pakete (Vyriausybės 2019-06-19 nutarimas Nr. 618 „Dėl Bazinio paslaugų šėimai paketo patvirtinimo“) numatytų bazinių paslaugų teikimo kriterijų aprašymo turinį, siekiant efektyvesnio praktinio ir nuolatinio paslaugų teikimo prieinamumo vertinimo.</p>	
7	<p>Atlikti šių valstybės ir savivaldybių funkcijų peržiūrą, įvertinant jų skirstymo į valstybines ir savivaldybių funkcijas tikslingumą ir įvertinant savivaldybių funkcijų skirstymo į valstybines (valstybės perduotas savivaldybėms) ir savarankiškąsias tikslingumą, taip pat nustatyti tokio skirstymo esminius kriterijus: pateikti paraišką dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 10 prioriteto „Visuomenės poreikius atitinkantis ir pažangus viešasis valdymas“ priemonių lėšomis finansuojamo projekto, kurio tikslas – nustatyti savivaldybių vykdomų funkcijų peržiūros kriterijus, sritis ir būdus. Patvirtinus finansavimą, įgyvendinamas projektas. Nepatvirtinus projekto finansavimo, numatyti kitas priemones ir būdus sisteminei savivaldybių funkcijų peržiūrai atlikti.</p>	2020-12-31	2020-12-01	<p>Vidaus reikalų ministerija 2020-11-23 informavo: vykdant Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšomis bendrai finansuojamo projekto „Efektyvios ir rezultatyvios savivaldybių vykdomų funkcijų sistemos sukūrimas“ sutarties Nr. 10.1.1-ESFA-V-912-01-0038/1S-170 (veiksmų programos 10 prioriteto „Visuomenės poreikius atitinkantis ir pažangus viešasis valdymas“ Nr. 10.1.1-ESFA-V-912 priemonė „Nacionalinių reformų skatinimas ir viešojo valdymo institucijų veiklos gerinimas“), pasirašytos tarp Europos socialinio fondo agentūros ir Vidaus reikalų ministerijos, įgyvendinimą, numatyta atlikti tiek savivaldybių savarankiškųjų, tiek ir valstybinių (valstybės perduotų savivaldybėms) funkcijų peržiūrą.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kad siūlymai dėl konkrečių funkcijų priskyrimo atitinkamam viešosios valdžios lygmeniui turi būti objektyviai pagrįsti, įgyvendinant šį projektą numatyta atlikti įvairių savivaldybių veiklos sričių socialinę-ekonominę analizę, kurios rezultatas – metodikos dėl funkcijų priskyrimo atitinkamam lygmeniui parengimas ir aprobavimas (įtvirtinimas teisės akte). Patvirtintas projekto finansavimas, jo pabaiga – 2022 m.</p>	Įgyvendinta
8	<p>Vidutinio laikotarpio veiksmai ir priemonės: priimtas sprendimas dėl horizontaliojo pokyčių viešajame sektoriuje prioriteto – savivaldybių vykdomų funkcijų sistemos peržiūros – įtraukimo į 2021–2030 metų nacionalinės pažangos programą.</p>	2020-03-31	2020-11-23	<p>Vyriausybės 2020-09-09 nutarimu Nr. 998 patvirtintas 2021–2030 m. nacionalinis pažangos planas, kurio 8 strateginis tikslas – didinti teisinės sistemos ir viešojo valdymo veiksmingumą. Siekiant šio tikslo, numatyta įgyvendinti 8.5 uždavinį – tobulinti viešojo valdymo sistemą, didinti jos efektyvumą ir atvirumą. Vienas iš poveikio rodiklių (8.5.3)</p>	Įgyvendinta

				nurodo per plano įgyvendinimo laikotarpį valstybės kartu su savivaldybėmis atliekamų funkcijų, kurių vertinimai atlikti ir nustatyta, kuriuo lygiu jas atlikti efektyviausia, dalį: 50 proc. (2025 m., tarpinė reikšmė) ir 100 proc. (2030 m., galutinė reikšmė).	
9	Vidutinio laikotarpio veiksmai ir priemonės: įtraukus savivaldybių vykdomų funkcijų peržiūrą į 2021–2030 metų nacionalinės pažangos programą, inicijuotos ir patvirtintos atskirų valstybės veiklos sričių plėtros programose šios priemonės ir jų įgyvendinimo terminai.	2021-12-31	2023-07-04	Siekiant 2021–2030 m. nacionalinio pažangos plano 8 strateginio tikslo (didinti teisinės sistemos ir viešojo valdymo veiksmingumą), numatyta tobulinti viešojo valdymo institucijų sistemą, peržiūrėti funkcijas. Vidaus reikalų ministerija informavo, kad Vyriausybės 2022-03-09 nutarimu Nr. 206 patvirtintoje 2022–2030 m. plėtros programos valdytojos Vidaus reikalų ministerijos viešojo valdymo plėtros programoje identifikuota 3 problema: „viešojo valdymo funkcijų priskyrimas atitinkamam valdžios lygmeniui neužtikrina racionalaus išteklių panaudojimo“. Šiai problemai spręsti programoje numatyta pažangos priemonė: „vykdyti viešojo valdymo struktūros reformą, siekiant optimalios viešųjų funkcijų apimties ir racionalaus viešųjų funkcijų paskirstymo tarp valstybinių ir vietos valdžios institucijų“. Nacionaliniame pažangos plane ir viešojo valdymo plėtros programoje numatytos siektinos tarpinės ir galutinės rodiklių reikšmės bei jų terminai.	Įgyvendinta
10	Vidutinio laikotarpio veiksmai ir priemonės: atsižvelgiant į savivaldybių vykdomų funkcijų peržiūros rezultatus, inicijuoti, parengti ir pateikti Vyriausybei pokyčiams reikalingų įstatymų, reglamentuojančių savivaldybių vykdomas funkcijas, pakeitimų projektai.	2023-12-31	2024-12-19	Priemonę laikome neįgyvendinta, nes neatlikta savivaldybių vykdomų funkcijų peržiūra, neparengti pokyčiams reikalingų įstatymų, reglamentuojančių savivaldybių vykdomas funkcijas, pakeitimų projektai.	Neįgyvendinta (stebėsena baigta)

Informacija apie pasiektą pokytį

Įgyvendinant rekomendaciją savivaldybių vykdomų funkcijų peržiūra įtraukta į 2021–2030 metų nacionalinės pažangos programą, numatyti terminai, rodiklis. Taip pat vidaus reikalų ministro 2024-11-18 įsakymu Nr. 1V-680 patvirtintas Savivaldybių funkcijų priskyrimo savarankiškosioms ar valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms vertinimo tvarkos aprašas, kuriuo vadovaujantis iki 2030 m. rekomenduojama atlikti savivaldybių atliekamų savarankiškujų ir valstybinių (valstybės perduotų savivaldybėms) funkcijų vertinimus.

Rekomendaciją laikome iš dalies įgyvendinta, nes neatlikta savivaldybių funkcijų peržiūra. Pokyčių stebėsena tęsiama strateginio tyrimo metu analizuojant atitinkamos viešojo sektoriaus srities aplinką.

Rekomendacija: Siekiant, kad savivaldybių vykdomų funkcijų sistema užtikrintų efektyvų ir rezultatyvų jų vykdymą, įvertinti funkcijų skirstymo į valstybines (valstybės perduotas savivaldybėms) ir savarankiškas funkcijas tikslingumą ir priimti sprendimus, reikalingus pokyčiams įgyvendinti.

Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija: Lietuvos Respublikos Vyriausybė

Rekomendacijos įgyvendinimo terminas: 2023-12-29; rekomendacijos stebėsena baigta: 2024-12-19

Rekomendacijos būklė: Iš dalies įgyvendinta (stebėseną baigta)

Rekomendacijos svarba: Didelė

1 pastebėjimas / pagrindinis audito rezultatas:

Audito metu analizuoti 2014–2018 m. I ketv. laikotarpiu Valstybės kontrolės atlikti 49 valstybiniai veiklos ir 24 finansiniai (teisėtumo) auditai parodė, kad nepriklausomai nuo to, kuriuo valdymo lygiu vykdomos funkcijos, trūkumų nustatoma ir centrinei valdžiai vykdant funkcijas, ir vietos savivaldai vykdant valstybines ir savarankiškas funkcijas. Funkcijų vykdymo trūkumai nustatomi tiek labiausiai centralizuotose valstybės veiklos srityse (pvz.: gynyba, viešosios tvarkos ir visuomenės saugumo užtikrinimas), tiek labiausiai decentralizuotose (pvz., būstas ir komunalinis ūkis).

2 pastebėjimas / pagrindinis audito rezultatas:

Audito metu analizuoti 2014–2018 m. laikotarpiu vykę 15 savivaldybių vykdomų funkcijų pokyčiai parodė, kad funkcijos perduotos vykdyti centrinei valdžiai ir savivaldybių savarankiškosios funkcijos pakeistos į valstybines funkcijas. Šis persikirstymas atliktas objektyviai neįvertinus, kokio rezultato siekiama pokyčiu ir kuriuo valdymo lygiu funkcijas vykdyti ir rezultatai pasiekti efektyviau – centrinės valdžios ar vietos savivaldos, vykdant vieną iš funkcijų rūšių. Todėl, kaip rodo auditų rezultatai, pokyčiais problemos iš esmės nebuvo išspręstos, o paslaugų kokybė nepagerėjo.

3 pastebėjimas / pagrindinis audito rezultatas:

Nevertinama, kuris valdymo lygis funkcijas gali vykdyti efektyviau, todėl 9 iš 10 veiklos srityse tas pačias ar panašaus pobūdžio veiklas atlieka centrinė valdžia ir vietos savivalda, taip pat vietos savivalda, vykdydama valstybines ir savarankiškas funkcijas. Auditų rezultatai rodo, kad, esant tokiam funkcijų paskirstymui, abu valdžios lygiai funkcijas vykdo atskirai, tarpusavyje menkai bendradarbiauja, vietos savivaldai trūksta aiškaus centrinės valdžios vadovavimo, tikslų ir reikalavimų nustatymo.

Informacija apie rekomendacijos priemonių įgyvendinimą

Eil. Nr.	Priemonė	Priemonės įgyvendinimo terminas	Priemonės stebėseną baigta	Priemonės įgyvendinimo rezultatai	Priemonės įgyvendinimo būklė
1	Savivaldybių vykdomų funkcijų sistemos pokyčių kryptis siūlyti įtraukti į 2021–2030 metų nacionalinės pažangos programą.	2019-12-31	2020-12-01	Vyriausybės 2020-09-09 nutarimu Nr. 998 patvirtintas 2021–2030 m. nacionalinis pažangos planas, kurio 8 strateginis tikslas – didinti teisinės sistemos ir viešojo valdymo veiksmingumą. Siekiant šio tikslo, numatyta įgyvendinti 8.5 uždavinį – tobulinti viešojo valdymo sistemą, didinti jos efektyvumą ir atvirumą. Vienas iš poveikio rodiklių (8.5.3) nurodo per plano įgyvendinimo laikotarpį valstybės kartu su savivaldybėmis atliekamų funkcijų, kurių vertinimai atlikti ir nustatyta, kuriuo lygiu jas atlikti efektyviausia, dalį: 50 proc. (2025 m., tarpinė reikšmė) ir 100 proc. (2030 m., galutinė reikšmė).	Įgyvendinta
2	Atlikti šių valstybės ir savivaldybių funkcijų peržiūrą, įvertinant jų skirstymą į valstybines ir savivaldybių funkcijas tikslingumą ir įvertinant savivaldybių funkcijų skirstymą į valstybines (valstybės perduotas savivaldybėms) ir	2019-12-31	2022-06-15	Vidaus reikalų ministro įsakymu sudaryta darbo grupė išanalizavo priešgaisrinės saugos organizavimą Lietuvoje, savivaldybėms perduotas priešgaisrinės saugos funkcijos vykdymą, esamas problemas, poreikius ir priėmė sprendimus: 1. Pavesti Priešgaisrinės apsaugos departamentui prie Vidaus	Iš dalies įgyvendinta (stebėseną baigta)

<p>savarankiškas tikslumas, taip pat nustatyti tokio skirstymo esminius kriterijus: savivaldybių valstybinės (valstybės perduotos savivaldybėms) funkcijos – priešgaisrinė sauga; peržiūros rezultatus pateikti Vyriausybei.</p>			<p>reikalų ministerijos įvertinti priešgaisrinės saugos būklę kiekvienoje savivaldybėje, nustatyti siektinus konkrečius tikslus ir išmatuojamus rodiklius savivaldybių priešgaisrinių tarnybų nustatytoms priemonėms gaisrų prevencijos srityje.</p> <p>2. Atsižvelgiant į peržiūros metu nustatytas valstybinės, savivaldybėms perduotos priešgaisrinės saugos funkcijos centralizavimo grėsmes, atidėti sprendimo dėl šios funkcijos centralizavimo priėmimą vieniems metams, t. y. iki 2020-10-31, tačiau šis sprendimas dar nėra priimtas. Taip pat departamentas įvertino priešgaisrinės saugos būklę kiekvienoje savivaldybėje ir į vidaus reikalų ministruui pavestų valdymo sričių 2020–2022 metų strateginį veiklos planą įtraukė priemonę „koordinuoti savivaldybių priešgaisrinės saugos funkcijos vykdymą“ ir vertinimo rodiklius.</p> <p>Vidaus reikalų ministerija 2021-05-07 informavo, kad priemonės įgyvendinimas tiesiogiai susijęs su Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano veiksmais:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nr. 9.1.2 „atlikti sisteminę valstybės ir savivaldybių atliekamų funkcijų ir šių funkcijų teisinio reguliavimo analizę, siekiant nustatyti valstybės ir savivaldybių atsakomybės apimtį ir veiklos ribas konkrečioje viešojo valdymo srityje (veiksmas įgyvendinamas koordinuotai su Vyriausybės programos dešimtojo prioriteto veiksmu Nr. 10.2.11)“, (veiksmo terminas – 2021 m. IV ketv.); • Nr. 9.1.3 „atlikus sisteminę valstybės ir savivaldybių atliekamų funkcijų ir šių funkcijų teisinio reguliavimo analizę, parengti ir priimti Vyriausybės nutarimą dėl viešojo valdymo funkcijų priskyrimo (delegavimo) valstybės, regionų ir savivaldybių lygmeniui metodikos patvirtinimo“ (veiksmo terminas – 2022 m. IV ketv.); • Nr. 11.6.2 „patobulinti priešgaisrinės saugos užtikrinimo sistemą, siekiant jos didesnio efektyvumo ir veiksmingumo“ (veiksmo terminas – 2023 m. IV ketv.). <p>Įgyvendinant Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo planą, vykdoma ES struktūrinių fondų lėšomis finansuojama sutartis dėl efektyvios ir rezultatyvios savivaldybių vykdomų funkcijų sistemos sukūrimo. Vykdamas šią sutartį, įsigyto paslaugos dėl įvairių savivaldybių veiklos sričių socialinės-ekonominės analizės. Paslaugos teikėjui 2022 m. baigus vykdyti sutartį, bus parengta metodika dėl funkcijų priskyrimo atitinkamam viešosios valdžios lygmeniui. Vykdydama 11.6.2 veiksmą, Vidaus reikalų ministerija numato pakartotinai atlikti savivaldybių valstybinės (valstybės perduotos savivaldybėms) priešgaisrinės saugos funkcijos vykdymo efektyvumo ir poreikio įvertinimą ir iki 2023 m. III ketv. planuoja parengti</p>	
--	--	--	---	--

				<p>sprendimus dėl šios funkcijos vykdymo ateityje. Dėl tiesiogiai su priemonės įgyvendinimu susijusių vykdomų sisteminių darbų priemonę įgyvendinti visa apimtimi Vidaus reikalų ministerija planuoja 2023 m. IV ketv., o visų savivaldybių funkcijų peržiūrą numatyta baigti 2030 m. (2021–2030 m. nacionaliniame pažangos plane numatytas rodiklis).</p> <p>Be to, įgyvendindama 2021-03-22 veiklos audito „Priešgaisrinių pajėgų veikla mažinant gaisrų skaičių ir jų padarytus nuostolius“ ataskaitoje Nr. VAE-2 pateiktą rekomendaciją 1.2 „Valstybės mastu įvertinti priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų poreikį ir nustatyti, kiek ir kokių ugniagesių komandų būtina suformuoti bei apibrėžti pirminius žmonių ir turto gelbėjimo darbus“, Vidaus reikalų ministerija numatė priemonę „Parengti Priešgaisrinės saugos įstatymo projektą ir pateikti jį Vyriausybei“ (terminas – 2023-09-30). Atsižvelgiant į tai, kad šios priemonės įgyvendinimas susijęs su ministerijos atliekama savivaldybių funkcijų peržiūra, priemonės stebėseną baigiama.</p>	
3	<p>Atlikti šių valstybės ir savivaldybių funkcijų peržiūrą, įvertinant jų skirstymo į valstybines ir savivaldybių funkcijas tikslumą ir įvertinant savivaldybių funkcijų skirstymo į valstybines (valstybės perduotas savivaldybėms) ir savarankiškas tikslumą, taip pat nustatyti tokio skirstymo esminius kriterijus: savivaldybių valstybinės (valstybės perduotos savivaldybėms) funkcijos – dalyvavimas rengiant gyventojų apklausas ir kitokias įstatymų numatytas pilietines (gyventojų) iniciatyvas; peržiūros rezultatus pateikti Vyriausybei, prireikus – parengti ir pateikti Vyriausybei atitinkamų teisės aktų projektus.</p>	2019-12-31	2020-12-01	<p>Vidaus reikalų ministerija, atlikusi valstybinės (valstybės perduotos savivaldybėms) funkcijos – dalyvavimas rengiant gyventojų apklausas ir kitokias įstatymų numatytas pilietines (gyventojų) iniciatyvas – peržiūrą, pasiūlė Vyriausybei jos atsisakyti, nes tokia veikla vertintina ne kaip atskira funkcija, kurią atliktamos savivaldybės turi įstatymų nustatytą sprendimų iniciatyvos teisę ir kuri turi būti finansuojama specialiosios tikslinės dotacijos lėšomis pagal šių lėšų apskaičiavimo metodiką. 2020-11-10 priimtu Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 4, 7, 12, 13, 14, 15, 16, 19, 20, 24, 26, 27, 29, 32, 32-1, 33, 35-1, 53 straipsnių, devintojo skirsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo 15-1 straipsniu įstatymu Nr. XIII-3380, įsigaliosiančiu 2021-01-01, pripažintas netekusiu galios Vietos savivaldos įstatymo 7 straipsnio 20 punktą – atsisakyta valstybinės (valstybės perduotos savivaldybėms) funkcijos „dalyvavimas rengiant gyventojų apklausas ir kitokias įstatymų numatytas pilietines (gyventojų) iniciatyvas“.</p>	Įgyvendinta
4	<p>Atlikti šių valstybės ir savivaldybių funkcijų peržiūrą, įvertinant jų skirstymo į valstybines ir savivaldybių funkcijas tikslumą ir įvertinant savivaldybių funkcijų skirstymo į valstybines (valstybės perduotas savivaldybėms) ir savarankiškas tikslumą, taip pat nustatyti tokio skirstymo esminius kriterijus: savivaldybių valstybinės (valstybės perduotos savivaldybėms) funkcijos – antrinės sveikatos priežiūros</p>	2019-12-31	2022-06-15	<p>2021-04-22 Sveikatos apsaugos ministerija (SAM) informavo, kad Vidaus reikalų ministerija, bendradarbiaudama su Valstybine ligonių kasa prie Sveikatos apsaugos ministerijos, 2019 m. vasario mėn. atliko greitosios medicinos pagalbos (toliau – GMP) brigadų esamos situacijos poreikio analizę ir jų optimalaus išdėstymo aptarnaujamoje teritorijoje modeliavimą. Analizė parodė, kad vienas iš būdų gerinti GMP paslaugų prieinamumą ir užtikrinti šių paslaugų kokybę yra GMP paslaugų teikėjų centralizavimas ir GMP brigadų budėjimo</p>	Įgyvendinta

	organizavimas ir greitosios medicinos pagalbos organizavimas; peržiūros rezultatus pateikti Vyriausybei.			<p>viety tinkamas išdėstymas. 2022-05-19 priimtas Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 2 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 19-1 straipsniu įstatymas Nr. XIV-1113, kuriuo numatyta centralizuoti GMP veiklą, t. y. įgyvendinta Vyriausybės programos priemonių plane numatyta 4.2.10 priemonė „Parengti ir priimti teisės aktų paketą (Greitosios medicinos pagalbos įstatymas ir susiję teisės aktai) – aiškiai reglamentuoti greitosios medicinos pagalbos paslaugų teikimo organizavimą, valdymą ir atsakomybę, siekiant užtikrinti, kad greitoji medicinos pagalba žmogų pasiektų laiku“. Atsižvelgiant į tai, įgyvendinta dalis ataskaitoje numatytos priemonės dėl GMP funkcijų peržiūros.</p> <p>Įgyvendinant Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano 4.2.7 veiksmą „Priimti Vyriausybės sprendimą dėl kompetencijų centrų ir regioninio bendradarbiavimo modelių pagrįsto ASPĮ tinklo sukūrimo ir reglamentavimo (esamų teisės aktų pakeitimo), atsižvelgiant į demografinių pokyčių nulemtų paslaugų poreikio vertinimą ir viešųjų konsultacijų su socialiniais partneriais rezultatus“, Seimui 2022-01-21 pateikti Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 2, 10, 11, 15-1, 39 straipsnių pakeitimo, Įstatymo papildymo 46-1 straipsniu įstatymo ir Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 2 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 12-1 straipsniu įstatymo projektai (Nr. 1302 ir 1303). Numatomais pakeitimais pertvarkomas asmens sveikatos priežiūros įstaigų (ASPĮ) tinklas (numatoma tinklo reforma): specializuotos sveikatos priežiūros paslaugos bus organizuojamos regioniniu lygiu (antrinio lygio paslaugos Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių, Panevėžio regionuose); bus sukurti 3 kompetencijų centrai (Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje) tretinio lygio asmens sveikatos priežiūrai organizuoti; numatyta įkurti 5 administracinius regionus (apskričių centrus). Aiškinamajame rašte dėl minėtų įstatymų projektų nurodyta informacija apie atliktą šių funkcijų analizę, pateikti jos rezultatai dėl kompetencijų centrų ir regioninio bendradarbiavimo modelių pagrįsto asmens sveikatos priežiūros įstaigų tinklo sukūrimo ir reglamentavimo. Atsižvelgiant į tai, priemonės stebėseną baigta.</p>	
5	Atlikti šių valstybės ir savivaldybių funkcijų peržiūrą, įvertinant jų skirstymo į valstybines ir savivaldybių funkcijas tikslingumą ir įvertinant savivaldybių funkcijų skirstymo į valstybines (valstybės perduotas savivaldybėms) ir savarankiškas tikslingumą, taip pat nustatyti tokio skirstymo esminius kriterijus: savivaldybių savarankiškosios funkcijos – socialinių paslaugų	2019-12-31	2020-12-01	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija 2018 m. pasiūlė Vyriausybei nustatyti, kad socialinės globos asmenims su sunkia negalia teikimas yra savarankiškoji savivaldybės funkcija, finansuojama iš savivaldybių biudžetų lėšų. Tam ministerija buvo parengusi Socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 2, 13 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektus. Nepritarus Lietuvos savivaldybių	Įgyvendinta

<p>planavimas ir teikimas; peržiūros rezultatus pateikti Vyriausybei.</p>		<p>asociacijai, šios valstybinės funkcijos priskyrimo savarankiškajai savivaldybių funkcijai buvo atsisakyta. 2019 m. atlikusi savivaldybių savarankiškosios funkcijos – socialinių paslaugų planavimas ir teikimas – peržiūrą, ministerija pasiūlė Vyriausybei praplėsti savivaldybių kompetenciją socialinių paslaugų srityje ir parengė naujus Socialinių paslaugų ir Vietos savivaldos įstatymų pakeitimo projektus, kurie priimti 2020 m. Socialinių paslaugų įstatymo pakeitimu (priimtas 2020-05-21, Nr. XIII-2945) savivaldybės įpareigotos organizuoti socialines paslaugas asmenims (šeimoms), finansuoti socialinę priežiūrą ir socialinę globą, sudarydamos sutartis su akredituotą socialinę priežiūrą teikiančia socialinių paslaugų įstaiga ar socialinės globos įstaiga dėl asmeniui (šeimai) teikiamų socialinių paslaugų išlaidų finansavimo, jeigu šias įstaigas pasirenka pats socialinių paslaugų gavėjas (globėjas, rūpintojas), kiti teisėti asmens atstovai ir jeigu šioms paslaugoms nustatytas asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikis. Šio įstatymo pakeitimu (priimtas 2020-11-05, Nr. XIII-334) savivaldybės ir socialinių paslaugų įstaigos įpareigotos interneto svetainėse viešinti informaciją apie teikiamas socialines paslaugas, jų kainas, licencijuotas įstaigas, jose esamą vietų skaičių, nustatytos licencijų išdavimo sąlygos. Įgyvendindama įstatymų nuostatas, ministerija parengė poįstatyminius teisės aktus: socialinės apsaugos ir darbo ministras 2020-06-30 įsakymu Nr. A1-622 patvirtino Socialinės priežiūros akreditavimo tvarkos aprašą, o 2020-07-10 įsakymu Nr. A1-658 – Akredituotos vaikų dienos socialinės priežiūros tiekimo reikalavimus ir rekomendacijas. Nuo 2021 m. savivaldybėms bus pervestos valstybės biudžeto lėšos akredituotai vaikų dienos socialinei priežiūrai iš dalies organizuoti, teikti ir administruoti.</p> <p>Vietos savivaldos įstatymo pakeitimu (priimtas 2020-05-21, Nr. XIII-2946) patikslinta savarankiškosios savivaldybių funkcijos formuluotė, kuri suderinta su Socialinių paslaugų įstatyme nustatyta savivaldybių kompetencija.</p> <p>Siekdama padėti savivaldybėms geriau įgyvendinti savarankiškajai funkcijai priskirtą socialinių paslaugų planavimo ir organizavimo procesą, ministerija parengė ir pateikė suinteresuotoms institucijoms derinti Vyriausybės 2006-11-15 nutarimo Nr. 1132 „Dėl Socialinių paslaugų planavimo metodikos patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą (TAIS Nr. 20-14935). Nutarimo projektu patikslinami socialinių paslaugų planavimo procese dalyvaujantys subjektai, nurodoma, pagal kokią informaciją savivaldybės gali nustatyti gyventojų socialinių paslaugų poreikius. Gavusi suinteresuotų</p>	
---	--	--	--

				institucijų pastabas ir patikslinusi projektą, ministerija jį teiks Vyriausybei.	
6	Atlikti šių valstybės ir savivaldybių funkcijų peržiūrą, įvertinant jų skirstymo į valstybines ir savivaldybių funkcijas tikslumą ir įvertinant savivaldybių funkcijų skirstymo į valstybines (valstybės perduotas savivaldybėms) ir savarankiškas tikslumą, taip pat nustatyti tokio skirstymo esminius kriterijus: atlikti Bazinių paslaugų šeimai pakete nustatytų paslaugų prieinamumo užtikrinimo savivaldybėse stebėseną.	2019-12-31	2021-04-15	<p>2021-03-15 Socialinės apsaugos ir darbo ministerija (SADM) informavo, kad Bazinių paslaugų šeimai paketą sudaro keturiolika svarbiausių bazinių paslaugų, teikiamų socialinėje, sveikatos, švietimo, kultūros ir teisinėje srityse, taip pat apimančių įvairaus amžiaus asmenis (šeimos narius). Šių paslaugų teikimą savo teritorijoje ir jų prieinamumą privalo užtikrinti visos Lietuvos savivaldybės. Atliekant Bazinių paslaugų šeimai pakete nustatytų paslaugų prieinamumo užtikrinimo savivaldybėse stebėseną, duomenys buvo gauti iš atitinkamas paslaugas kuruojančių institucijų (Socialinės apsaugos ir darbo, Švietimo, mokslo ir sporto, Sveikatos apsaugos, Kultūros, Teisingumo ministerijų, Jaunimo reikalų departamento). SADM pateikė Baziniame paslaugų šeimai pakete numatytų paslaugų prieinamumo vertinimo stebėsenos rezultatus.</p> <p>2021-04-15 ministerija informavo, kad pagal Vyriausybės programos priemonių plane numatytos 3.1.2. priemonės „Parengti ir patvirtinti Socialinių paslaugų įstatymo pakeitimų projektą, reglamentuojančius paslaugų šeimai, įskaitant prevencines socialines paslaugas, prieinamumo didinimą“ turinį bus siekiama į Socialinių paslaugų įstatymą įtraukti naują socialinių paslaugų rūšį – prevencines paslaugas, tarp kurių viena iš jų bus kompleksinės paslaugos šeimai. Socialinių paslaugų įstatymo pakeitimu siekiama gerinti paslaugų prieinamumą, t. y. kad kompleksinės paslaugos šeimai būtų prieinamos kiekvienoje savivaldybėje kuo arčiau asmens (šeimos) gyvenamosios vietos arba asmens (šeimos) gyvenamojoje vietoje ir organizuojamos vieno langelio principu. Ši priemonė prisidės prie efektyvesnio bazinių paslaugų šeimai prieinamumo.</p> <p>Atsižvelgdama į stebėsenos rezultatus, SADM ketina tobulinti Baziniame paslaugų šeimai pakete (Vyriausybės 2019-06-19 nutarimas Nr. 618 „Dėl Bazinio paslaugų šeimai paketo patvirtinimo“) numatytų bazinių paslaugų teikimo kriterijų aprašymo turinį, siekiant efektyvesnio praktinio ir nuolatinio paslaugų teikimo prieinamumo vertinimo.</p>	Įgyvendinta
7	Atlikti šių valstybės ir savivaldybių funkcijų peržiūrą, įvertinant jų skirstymo į valstybines ir savivaldybių funkcijas tikslumą ir įvertinant savivaldybių funkcijų skirstymo į valstybines (valstybės perduotas savivaldybėms) ir savarankiškas tikslumą, taip pat nustatyti	2020-12-31	2020-12-01	Vidaus reikalų ministerija 2020-11-23 informavo: vykdant Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšomis bendrai finansuojamo projekto „Efektyvios ir rezultatyvios savivaldybių vykdomų funkcijų sistemos sukūrimas“ sutarties Nr. 10.1.1-ESFA-V-912-01-0038/1S-170 (veiksmų programos 10 prioriteto „Visuomenės poreikius atitinkantis ir pažangus	Įgyvendinta

	<p>tokio skirstymo esminius kriterijus: pateikti paraišką dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 10 prioriteto „Visuomenės poreikius atitinkantis ir pažangus viešasis valdymas“ priemonių lėšomis finansuojamo projekto, kurio tikslas – nustatyti savivaldybių vykdomų funkcijų peržiūros kriterijus, sritis ir būdus. Patvirtinus finansavimą, įgyvendinamas projektas. Nepatvirtinus projekto finansavimo, numatyti kitas priemones ir būdus sisteminei savivaldybių funkcijų peržiūrai atlikti.</p>			<p>viešasis valdymas“ Nr. 10.1.1-ESFA-V-912 priemonė „Nacionalinių reformų skatinimas ir viešojo valdymo institucijų veiklos gerinimas“), pasirašytos tarp Europos socialinio fondo agentūros ir Vidaus reikalų ministerijos, įgyvendinimą, numatyta atlikti tiek savivaldybių savarankiškųjų, tiek ir valstybinių (valstybės perduotų savivaldybėms) funkcijų peržiūrą.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kad siūlymai dėl konkrečių funkcijų priskyrimo atitinkamam viešosios valdžios lygmeniui turi būti objektyviai pagrįsti, įgyvendinant šį projektą numatyta atlikti įvairių savivaldybių veiklos sričių socialinę-ekonominę analizę, kurios rezultatas – metodikos dėl funkcijų priskyrimo atitinkamam lygmeniui parengimas ir aprobavimas (įtvirtinimas teisės akte). Patvirtintas projekto finansavimas, jo pabaiga – 2022 m.</p>	
8	<p>Vidutinio laikotarpio veiksmai ir priemonės: priimtas sprendimas dėl horizontaliojo pokyčių viešajame sektoriuje prioriteto – savivaldybių vykdomų funkcijų sistemos peržiūros – įtraukimo į 2021–2030 metų nacionalinės pažangos programą.</p>	2020-03-31	2020-11-23	<p>Vyriausybės 2020-09-09 nutarimu Nr. 998 patvirtintas 2021–2030 m. nacionalinis pažangos planas, kurio 8 strateginis tikslas – didinti teisinės sistemos ir viešojo valdymo veiksmingumą. Siekiant šio tikslo, numatyta įgyvendinti 8.5 uždavinį – tobulinti viešojo valdymo sistemą, didinti jos efektyvumą ir atvirumą. Vienas iš poveikio rodiklių (8.5.3) nurodo per plano įgyvendinimo laikotarpį valstybės kartu su savivaldybėmis atliekamų funkcijų, kurių vertinimai atlikti ir nustatyta, kuriuo lygiu jas atlikti efektyviausia, dalį: 50 proc. (2025 m., tarpinė reikšmė) ir 100 proc. (2030 m., galutinė reikšmė).</p>	Įgyvendinta
9	<p>Vidutinio laikotarpio veiksmai ir priemonės: įtraukus savivaldybių vykdomų funkcijų peržiūrą į 2021–2030 metų nacionalinės pažangos programą, inicijuotos ir patvirtintos atskirų valstybės veiklos sričių plėtros programose šios priemonės ir jų įgyvendinimo terminai.</p>	2021-12-31	2023-07-04	<p>Siekiant 2021–2030 m. nacionalinio pažangos plano 8 strateginio tikslo (didinti teisinės sistemos ir viešojo valdymo veiksmingumą), numatyta tobulinti viešojo valdymo institucijų sistemą, peržiūrėti funkcijas. Vidaus reikalų ministerija informavo, kad Vyriausybės 2022-03-09 nutarimu Nr. 206 patvirtintoje 2022–2030 m. plėtros programos valdytojos Vidaus reikalų ministerijos viešojo valdymo plėtros programoje identifikuota 3 problema: „viešojo valdymo funkcijų priskyrimas atitinkamam valdžios lygmeniui neužtikrina racionalaus išteklių panaudojimo“. Šiai problemai spręsti programoje numatyta pažangos priemonė: „vykdyti viešojo valdymo struktūros reformą, siekiant optimalios viešųjų funkcijų apimties ir racionalaus viešųjų funkcijų paskirstymo tarp valstybinių ir vietos valdžios institucijų“. Nacionaliniame pažangos plėnė ir viešojo valdymo plėtros programoje numatytos siektinos tarpinės ir galutinės rodiklių reikšmės bei jų terminai.</p>	Įgyvendinta

10	Vidutinio laikotarpio veiksmai ir priemonės: atsižvelgiant į savivaldybių vykdomų funkcijų peržiūros rezultatus, inicijuoti, parengti ir pateikti Vyriausybei pokyčiams reikalingų įstatymų, reglamentuojančių savivaldybių vykdomas funkcijas, pakeitimų projektai.	2023-12-31	2024-12-19	Priemonę laikome neįgyvendinta, nes neatlikta savivaldybių vykdomų funkcijų peržiūra, neparengti pokyčiams reikalingų įstatymų, reglamentuojančių savivaldybių vykdomas funkcijas, pakeitimų projektai.	Neįgyvendinta (stebėseną baigta)
----	--	------------	------------	---	----------------------------------

Informacija apie pasiektą pokytį

Įgyvendinant rekomendaciją savivaldybių vykdomų funkcijų peržiūra įtraukta į 2021–2030 metų nacionalinės pažangos programą, numatyti terminai, stebėsenos rodiklis. Rekomendaciją laikome iš dalies įgyvendinta, nes neatlikta savivaldybių funkcijų peržiūra. Pokyčių stebėseną tęsiama strateginio tyrimo metu analizuojant atitinkamos viešojo sektoriaus srities aplinką.

Rekomendacija: Siekiant mažinti dalies valstybinių funkcijų vykdymo administracines sąnaudas, peržiūrėti valstybines funkcijas ir pašalinti laikino pobūdžio, epizodiškai atliekamas, smulkias arba tik kelių savivaldybių atliekamas veiklas.

Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija: Lietuvos Respublikos Vyriausybė

Rekomendacijos įgyvendinimo terminas: 2023-12-29; **rekomendacijos stebėseną baigta:** 2024-12-19

Rekomendacijos būklė: Iš dalies įgyvendinta (stebėseną baigta)

Rekomendacijos svarba: Vidutinė

Pastebėjimas / pagrindinis audito rezultatas:

Neapibrėžus, kokia veikla laikytina funkcija, 11 (iš 36) valstybinių (valstybės perduotų savivaldybėms) funkcijų yra laikino pobūdžio, epizodiškai atliekamos, smulkios arba tik kelių savivaldybių vykdomos veiklos. Audito metu nustatėme, kad kai kurių šių funkcijų, pvz., neveiksnių asmenų būklės peržiūrėjimo užtikrinimas, vykdymui valstybė skiria savivaldybėms iki 100 Eur per metus. Tokių funkcijų vykdymui, atsiskaitymui už jų vykdymą ir lėšų panaudojimą taikomi tokie patys reikalavimai kaip ir kitoms valstybinėms funkcijoms, o tai kuria papildomą administracinę naštą valstybinėms institucijoms ir savivaldybėms.

Informacija apie rekomendacijos priemonių įgyvendinimą

Eil. Nr.	Priemonė	Priemonės įgyvendinimo terminas	Priemonės stebėseną baigta	Priemonės įgyvendinimo rezultatai	Priemonės įgyvendinimo būklė
1	Savivaldybių vykdomų funkcijų sistemos pokyčių kryptis siūlyti įtraukti į 2021–2030 metų nacionalinės pažangos programą.	2019-12-31	2020-12-01	Vyriausybės 2020-09-09 nutarimu Nr. 998 patvirtintas 2021–2030 m. nacionalinis pažangos planas, kurio 8 strateginis tikslas – didinti teisinės sistemos ir viešojo valdymo veiksmingumą. Siekiant šio tikslo, numatyta įgyvendinti 8.5 uždavinį – tobulinti viešojo valdymo sistemą, didinti jos efektyvumą ir atvirumą. Vienas iš poveikio rodiklių (8.5.3) nurodo per plano įgyvendinimo laikotarpį valstybės kartu su savivaldybėmis atliekamų funkcijų, kurių vertinimai atlikti ir nustatyta, kuriuo lygiu jas atlikti efektyviausia, dalį: 50 proc. (2025 m., tarpinė reikšmė) ir 100 proc. (2030 m., galutinė reikšmė).	Įgyvendinta
2	Atlikti šių valstybės ir savivaldybių funkcijų peržiūrą, įvertinant jų skirstymo į valstybines ir savivaldybių funkcijas tikslingumą ir įvertinant savivaldybių funkcijų skirstymo į valstybines (valstybės perduotas savivaldybėms) ir savarankiškąsias tikslingumą, taip pat nustatyti tokio skirstymo esminius kriterijus: pateikti paraišką dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 10 prioriteto „Visuomenės poreikius atitinkantis ir pažangus viešasis valdymas“ priemonių lėšomis finansuojamo projekto, kurio tikslas – nustatyti savivaldybių vykdomų funkcijų peržiūros kriterijus, sritis ir būdus. Patvirtinus finansavimą, įgyvendinamas projektas. Nepatvirtinus projekto finansavimo, numatyti kitas priemones ir būdus sisteminei savivaldybių funkcijų peržiūrai atlikti.	2020-12-31	2020-12-01	Vidaus reikalų ministerija 2020-11-23 informavo: vykdant Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšomis bendrai finansuojamo projekto „Efektyvios ir rezultatyvios savivaldybių vykdomų funkcijų sistemos sukūrimas“ sutarties Nr. 10.1.1-ESFA-V-912-01-0038/1S-170 (veiksmų programos 10 prioriteto „Visuomenės poreikius atitinkantis ir pažangus viešasis valdymas“ Nr. 10.1.1-ESFA-V-912 priemonė „Nacionalinių reformų skatinimas ir viešojo valdymo institucijų veiklos gerinimas“), pasirašytos tarp Europos socialinio fondo agentūros ir Vidaus reikalų ministerijos, įgyvendinimą, numatyta atlikti tiek savivaldybių savarankiškųjų, tiek ir valstybinių (valstybės perduotų savivaldybėms) funkcijų peržiūrą. Atsižvelgiant į tai, kad siūlymai dėl konkrečių funkcijų priskyrimo atitinkamam viešosios valdžios lygmeniui turi būti objektyviai pagrįsti, įgyvendinant šį projektą numatyta atlikti įvairių savivaldybių veiklos sričių socialinę-ekonominę analizę, kurios rezultatas – metodikos dėl funkcijų priskyrimo atitinkamam lygmeniui parengimas ir aprobavimas (įtvirtinimas teisės akte). Patvirtintas projekto finansavimas, jo pabaiga – 2022 m.	Įgyvendinta
3	Vidutinio laikotarpio veiksmai ir priemonės: priimtas sprendimas dėl horizontaliojo pokyčių viešajame sektoriuje prioriteto – savivaldybių	2020-03-31	2020-11-23	Vyriausybės 2020-09-09 nutarimu Nr. 998 patvirtintas 2021–2030 m. nacionalinis pažangos planas, kurio 8 strateginis tikslas – didinti teisinės sistemos ir viešojo valdymo	Įgyvendinta

	vykdomų funkcijų sistemos peržiūros – įtraukimo į 2021–2030 metų nacionalinės pažangos programą.			veiksmingumą. Siekiant šio tikslo, numatyta įgyvendinti 8.5 uždavinį – tobulinti viešojo valdymo sistemą, didinti jos efektyvumą ir atvirumą. Vienas iš poveikio rodiklių (8.5.3) nurodo per plano įgyvendinimo laikotarpį valstybės kartu su savivaldybėmis atliekamų funkcijų, kurių vertinimai atlikti ir nustatyta, kuriuo lygiu jas atlikti efektyviausia, dalį: 50 proc. (2025 m., tarpinė reikšmė) ir 100 proc. (2030 m., galutinė reikšmė).	
4	Vidutinio laikotarpio veiksmai ir priemonės: įtraukus savivaldybių vykdomų funkcijų peržiūrą į 2021–2030 metų nacionalinės pažangos programą, inicijuotos ir patvirtintos atskirų valstybės veiklos sričių plėtros programose šios priemonės ir jų įgyvendinimo terminai.	2021-12-31	2023-07-04	Siekiant 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano 8 strateginio tikslo (didinti teisinės sistemos ir viešojo valdymo veiksmingumą), numatyta tobulinti viešojo valdymo institucijų sistemą, peržiūrėti funkcijas. Vidaus reikalų ministerija informavo, kad Vyriausybės 2022-03-09 nutarimu Nr. 206 patvirtintoje 2022–2030 m. plėtros programos valdytojos Vidaus reikalų ministerijos viešojo valdymo plėtros programoje identifikuota 3 problema: „viešojo valdymo funkcijų priskyrimas atitinkamam valdžios lygmeniui neužtikrina racionalaus išteklių panaudojimo“. Šiai problemai spręsti programoje numatyta pažangos priemonė: „vykdyti viešojo valdymo struktūros reformą, siekiant optimalios viešųjų funkcijų apimties ir racionalaus viešųjų funkcijų paskirstymo tarp valstybinių ir vietos valdžios institucijų“. Nacionaliniame pažangos plane ir viešojo valdymo plėtros programoje numatytos siektinos tarpinės ir galutinės rodiklių reikšmės bei jų terminai.	Įgyvendinta
5	Vidutinio laikotarpio veiksmai ir priemonės: atsižvelgiant į savivaldybių vykdomų funkcijų peržiūros rezultatus, inicijuoti, parengti ir pateikti Vyriausybei pokyčiams reikalingų įstatymų, reglamentuojančių savivaldybių vykdomas funkcijas, pakeitimų projektai.	2023-12-31	2024-12-19	Priemonę laikome neįgyvendinta, nes neatlikta savivaldybių vykdomų funkcijų peržiūra, neparengti pokyčiams reikalingų įstatymų, reglamentuojančių savivaldybių vykdomas funkcijas, pakeitimų projektai.	Neįgyvendinta (stebėsena baigta)

Informacija apie pasiektą pokytį

Siekiant 2021–2030 m. nacionalinio pažangos plano 8 strateginio tikslo (didinti teisinės sistemos ir viešojo valdymo veiksmingumą), numatyta tobulinti viešojo valdymo institucijų sistemą, peržiūrėti funkcijas. Numatytas rodiklis – „Valstybės kartu su savivaldybėmis atliekamų funkcijų, kurių vertinimai atlikti ir nustatyta, kuriuo lygiu jas atlikti efektyviausia, dalis“ (2025 m. – 50 proc., 2030 m. – 100 proc.). Taip pat vidaus reikalų ministro 2024-11-18 įsakymu Nr. 1V-680 patvirtintas Savivaldybių funkcijų priskyrimo savarankiškosioms ar valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms vertinimo tvarkos aprašas, kuriuo vadovaujantis iki 2030 m. rekomenduojama atlikti savivaldybių atliekamų savarankiškųjų ir valstybinių (valstybės perduotų savivaldybėms) funkcijų vertinimus. Rekomendaciją laikome iš dalies įgyvendinta, nes neatlikta savivaldybių funkcijų peržiūra. Pokyčių stebėsena tęsiama strateginio tyrimo metu analizuojant atitinkamos viešojo sektoriaus srities aplinką.

Rekomendacija: Siekiant, kad savivaldybių vykdomų funkcijų finansavimo sistema motyvuotų savivaldybes veikti efektyviau ir siekti geresnių rezultatų, peržiūrėti esamą finansavimo sistemą ir įvertinti galimas funkcijų vykdymo finansavimo alternatyvas, galinčias duoti geriausią poveikį jų vykdymui.

Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija: Lietuvos Respublikos Vyriausybė

Rekomendacijos įgyvendinimo terminas: 2023-12-29; rekomendacijos stebėseną baigta: 2024-12-19

Rekomendacijos būklė: Neįgyvendinta (stebėseną baigta)

Rekomendacijos svarba: Didelė

1 pastebėjimas / pagrindinis audito rezultatas:

Valstybės biudžeto lėšų poreikio apskaičiavimo metodikos nepaveda objektyviai ir pagrįstai apskaičiuoti lėšų poreikio ir suplanuoti reikiamas lėšas valstybinėms funkcijoms vykdyti: 10 (iš 36) funkcijų lėšų poreikio apskaičiavimas neregamentuotas, 14 funkcijų rodikliai objektyviai nepagrįsti, 3 funkcijoms nustatyti tik skirtų valstybės biudžeto lėšų paskirstymo savivaldybėms principai. Todėl tai pačiai valstybinei funkcijai vykdyti panašioms gyventojų skaičiumi savivaldybėms skiriamas skirtingas finansavimas, savivaldybėms 12 (iš 36) funkcijų vykdyti skiriamų valstybės biudžeto lėšų nepakanka ir savivaldybės funkcijos vykdymą finansuoja savų biudžetų lėšomis.

Valstybės institucijos sistemškai nevaldo informacijos, kiek savivaldybėms faktiškai kainuoja valstybinių funkcijų vykdymas, t. y. kokia apimtimi savivaldybės prisideda prie šių funkcijų vykdymo savo lėšomis (žinoma tik apie 3 (iš 12) funkcijų vykdymui panaudotas savivaldybių biudžetų lėšas).

2 pastebėjimas / pagrindinis audito rezultatas:

11 (iš 36) valstybinių funkcijų vykdymui skiriamų valstybės biudžeto lėšų naudojimo tvarkos nenustatytos. 25 valstybinių funkcijų lėšų naudojimo tvarkos leidžia savivaldybėms skirtas lėšas naudoti tik nustatytoms, bet skirtingoms, išlaidų grupėms. Savivaldybės tvarkose nenumatytas išlaidas turi dengti savo biudžetų lėšomis arba funkcijas vykdyti tokia apimtimi, kuri yra finansuojama valstybės biudžeto lėšomis.

Informacija apie rekomendacijos priemonių įgyvendinimą

Eil. Nr.	Priemonė	Priemonės įgyvendinimo terminas	Priemonės stebėseną baigta	Priemonės įgyvendinimo rezultatai	Priemonės įgyvendinimo būklė
1	Rekomendacija bus įgyvendinama kartu su 1 rekomendacija. Siekiant kompleksinio požiūrio į savivaldybių funkcijų sistemą, finansavimo sistemos peržiūra bus atliekama ir sprendimai, reikalingi pokyčiams įgyvendinti, priimami kartu su funkcijų peržiūra.	2023-12-29	2024-12-19	Priemonę laikome neįgyvendinta, nes neatlikta savivaldybių vykdomų funkcijų ir finansavimo peržiūra, nepriimti sprendimai, reikalingi pokyčiams įgyvendinti.	Neįgyvendinta (stebėseną baigta)

Informacija apie pasiektą pokytį

Rekomendaciją laikome neįgyvendinta, nes neperžiūrėta finansavimo sistema. Įgyvendinant 2021–2030 m. nacionalinio pažangos plano 8.4 pažangos uždavinį, iki 2030 m. numatyta atlikti savivaldybių funkcijų priskyrimo savarankiškosioms ar valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms vertinimą. Atlikus funkcijų peržiūrą, numatoma peržiūrėti finansavimo modelį. Problemai išspręsti reikalingų pokyčių stebėseną tęsiama strateginio tyrimo metu analizuojant atitinkamos viešojo sektoriaus srities aplinką.

Rekomendacija: Siekiant, kad savivaldybių vykdomų funkcijų finansavimo sistema motyvuotų savivaldybes veikti efektyviau ir siekti geresnių rezultatų, nustatyti, kad, skiriant finansavimą savivaldybėms, būtų nustatomi tikslai, siektini rodikliai ir rezultatai.

Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija: Lietuvos Respublikos Vyriausybė

Rekomendacijos įgyvendinimo terminas: 2020-03-31; rekomendacijos stebėseną baigta: 2021-05-04

Rekomendacijos būklė: Įgyvendinta

Rekomendacijos svarba: Didelė

1 pastebėjimas / pagrindinis audito rezultatas:

2017 m. savivaldybėms skirta 1 129,6 mln. Eur valstybės biudžeto lėšų vykdyti valstybines (valstybės perduotas savivaldybėms) funkcijas, nustačius tik 1 valstybinės (iš 36) funkcijos tikslus. 162,9 mln. Eur valstybės biudžeto lėšų skirta vykdyti savarankiškas funkcijas, neatlikus tokio finansavimo naudą ir poveikio vertinimo, ir nenustačius konkrečių ir pamatuojamų tikslų, kurių savivaldybės turi pasiekti. Atlikti auditai parodė, kad nepakankamas valstybės institucijų ir savivaldybių bendradarbiavimas nustatant ir siekiant svarbių valstybei socialinių, ekonominių tikslų sukelia neigiamas pasekmes – tikslai lieka neįgyvendinti.

2 pastebėjimas / pagrindinis audito rezultatas:

Savivaldybės, vykdydamos valstybines funkcijas, už veiklos rezultatus atsiskaito valstybės institucijų nustatyta tvarka: veiklos ataskaitose teikia kiekybinę informaciją apie vykdytas veiklas, pvz.: suorganizuotus renginius, juose dalyvavusių asmenų skaičių, išleistų leidinių skaičių, kt., taigi neteikiama informacija apie pasiektus kokybinius veiklos rezultatus. Todėl valstybė neturi galimybės įvertinti, kokių rezultatų pasiekė savivaldybės su skirtomis valstybės biudžeto lėšomis.

Informacija apie rekomendacijos priemonių įgyvendinimą

Eil. Nr.	Priemonė	Priemonės įgyvendinimo terminas	Priemonės stebėseną baigta	Priemonės įgyvendinimo rezultatai	Priemonės įgyvendinimo būklė
1	Nustatyta tvarka, kaip skiriant valstybės biudžeto lėšas savivaldybėms nustatomi regionams bei savivaldybėms priskiriami tikslai, siektini rodikliai ir rezultatai.	2020-03-31	2021-05-04	Strateginio valdymo metodikos (Vyriausybės 2021-04-28 nutarimas Nr. 292 „Dėl Lietuvos Respublikos strateginio valdymo įstatymo, Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatymo 4 straipsnio 3 ir 5 dalių, 7 straipsnio 1 ir 4 dalių ir Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 141 straipsnio 3 dalies įgyvendinimo“) VIII skyriaus n–(n + 2) metų strateginio veiklos plano priede „Valstybės biudžeto dotacijos savivaldybėms“ nurodomas valstybės biudžeto asignavimų valdytojo n – 1 metais skirtų ir n–(n + 2) metais planuojamų skirti dotacijų savivaldybėms paskirstymas pagal atitinkamas savivaldybes ir joms nustatytos n – 1 metais pasiektos ir per biudžetinius metus siektinos stebėsenos rodiklių reikšmės: – 1 lentelėje nurodoma Strateginio veiklos plano 4 ir 5 lentelėse pateikta informacija apie priemones, kurioms įgyvendinti planuojamos dotacijos savivaldybėms, ir šių dotacijų stebėsenos rodiklius;	Įgyvendinta

				<p>– 2 lentelėje iš valstybės biudžeto skiriamos dotacijos savivaldybių biudžetams paskirstomos atitinkamoms savivaldybėms. Taip pat nustatomos savivaldybių siektinos dotacijų stebėsenos rodiklių reikšmės, kurias atitinkamos savivaldybės turi pasiekti naudodamos valstybės biudžeto lėšas. Jeigu dotacijos savivaldybėms skiriamos iš įstaigos vykdomos pažangos priemonės lėšų, savivaldybėms nustatomas rezultato rodiklis ir siektinos jo reikšmės. Jeigu dotacijos skiriamos iš įstaigos vykdomos tęstinės veiklos priemonės lėšų, savivaldybėms nustatomas rezultato ir (arba) veiklos efektyvumo rodiklis ir siektinos jo reikšmės. Savivaldybėms nustatomi dotacijų stebėsenos rodikliai turi būti suderinti su įstaigos programų uždaviniais ir priemonėms nustatytais stebėsenos rodikliais.</p>	
--	--	--	--	---	--

Informacija apie pasiektą pokytį

Strateginio valdymo metodikos (Vyriausybės 2021-04-28 nutarimas Nr. 292 „Dėl Lietuvos Respublikos strateginio valdymo įstatymo, Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatymo 4 straipsnio 3 ir 5 dalių, 7 straipsnio 1 ir 4 dalių ir Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 141 straipsnio 3 dalies įgyvendinimo“) VIII skyriuje „Valstybės biudžeto dotacijos savivaldybėms“ nustatyta, kad skiriant finansavimą savivaldybėms nurodomos praėjusiais metais pasiektos ir per biudžetinius metus siektinos stebėsenos rodiklių reikšmės. Naujas reglamentavimas turėtų motyvuoti savivaldybes, naudojančias valstybės biudžeto lėšas, veikti efektyviau ir siekti geresnių rezultatų.

Rekomendacija: Siekiant, kad visoms valstybinėms funkcijoms bendros vykdymo išlaidos (darbo užmokesčio, administravimo ir kt.) būtų apskaičiuojamos vienodai, nustatyti vienodus jų apskaičiavimo principus.

Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija: Lietuvos Respublikos finansų ministerija

Rekomendacijos įgyvendinimo terminas: 2020-03-31; rekomendacijos stebėseną baigta: 2024-11-20

Rekomendacijos būklė: Įgyvendinta

Rekomendacijos svarba: Vidutinė

Pastebėjimas / pagrindinis audito rezultatas:

Valstybės biudžeto lėšų poreikio apskaičiavimo metodikos nepadedama objektyviai ir pagrįstai apskaičiuoti lėšų poreikio ir suplanuoti reikiamas lėšas valstybinėms funkcijoms vykdyti: 10 (iš 36) funkcijų lėšų poreikio apskaičiavimas nereglamentuotas, 14 funkcijų rodikliai objektyviai nepagrįsti, 3 funkcijoms nustatyti tik skirtų valstybės biudžeto lėšų paskirstymo savivaldybėms principai. Todėl tai pačiai valstybinei funkcijai vykdyti panašioms gyventojų skaičiumi savivaldybėms skiriamas skirtingas finansavimas, savivaldybėms 12 (iš 36) funkcijų vykdyti skiriamų valstybės biudžeto lėšų nepakanka ir savivaldybės funkcijos vykdymą finansuoja savų biudžetų lėšomis.

Valstybės institucijos sistemiskai nevaldo informacijos, kiek savivaldybėms faktiškai kainuoja valstybinių funkcijų vykdymas, t. y. kokia apimtimi savivaldybės prisideda prie šių funkcijų vykdymo savo lėšomis (žinoma tik apie 3 (iš 12) funkcijų vykdymui panaudotas savivaldybių biudžetų lėšas).

Informacija apie rekomendacijos priemonių įgyvendinimą

Eil. Nr.	Priemonė	Priemonės įgyvendinimo terminas	Priemonės stebėseną baigta	Priemonės įgyvendinimo rezultatai	Priemonės įgyvendinimo būklė
1	Parengti rekomendacijas valstybės įstaigoms ir institucijoms dėl bendrųjų principų apskaičiuojant išlaidas valstybinėms funkcijoms vykdyti.	2020-03-31	2024-11-20	Bendrieji asignavimų planavimo principai valstybinėms funkcijoms vykdyti nustatyti finansų ministro 2024-11-20 įsakymu Nr. 1K-369 patvirtintose 3 biudžetinių metų asignavimų poreikio planavimo gairėse. Jose nustatyti planavimo principai išlaidų grupėms: darbo užmokesčiui, komunalinėms paslaugoms, kvalifikacijos kėlimui, turto kūrimui, pagerinimui ir turto nuomai, informacinių sistemų kūrimui arba modernizavimui, ilgalaikio materialiojo turto remontui, išmokoms, skiriamoms nustatytam gavėjų skaičiui, specialioms tikslinėms dotacijoms, skiriamoms finansuoti valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms, kurias valstybė pagal įstatymus perdavė savivaldybėms.	Įgyvendinta

Informacija apie pasiektą pokytį

Finansų ministro 2024-11-20 įsakymu Nr. 1K-369 patvirtintos gairės, kuriose nustatyti planavimo principai išlaidų grupėms: darbo užmokesčiui, komunalinėms paslaugoms, kvalifikacijos kėlimui, turto kūrimui, pagerinimui ir turto nuomai, informacinių sistemų kūrimui arba modernizavimui, ilgalaikio materialiojo turto remontui, išmokoms, skiriamoms nustatytam gavėjų skaičiui, specialioms tikslinėms dotacijoms, skiriamoms finansuoti valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms, kurias valstybė pagal įstatymus perdavė savivaldybėms.